

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Pernille Bechmann, 33372310

Tillatelse- Mudring og utfylling – gbnr. 74/211 - Borgestad næringspark – Skien kommune

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir Statnett SF tillatelse etter forurensningsregelverket. Tillatelsen omfatter å mudre inntil 1 000 m² elvebunn med et masseuttak på inntil 500 m³, samt å fylle ut inntil 50 m³ over et areal på 150 m² ved Borgestad næringspark, gbnr. 74/211 i Skien kommune.

Det skal benyttes siltgardin og massene skal leveres lovlig avfallsanlegg.

Vedtaket er hjemlet i forurensingsloven §§ 11 og 16, forurensingsforskriften § 22-6 og forskrift om fysiske tiltak i vassdrag § 1.

Tillatelsen gis på vilkår angitt i eget vedlegg og er gyldig i to år fra dags dato.

Frister

- Varsle oppstart minimum en uke før arbeidene starter.
- Rapportere om utført arbeid innen seks uker etter at tiltaket er fullført.

Vedtak om gebyr

Tiltakshaver skal betale et gebyr på kr. 66 600,- for Statsforvalterens behandling av søknaden (gebyrsats 5), jf. forskrift om begrensning av forurensning av 01.06.04, § 39-4.

Søknaden

Statnett SF søkte 25.05.2020 om tillatelse etter forurensningsregelverket til å mudre 1 000 m² med et masseuttak på 500 m³, samt en stabiliserende utfylling med sprengstein i et areal på 150 m². Vandndypet på tiltaksområdet ønskes økt fra 1-2 m til 3 m.

Formålet med tiltaket er å etablere ei kai for transformatortransport. For å oppnå tilstrekkelig seilingsdyp til at egnet båt kan legge til er det behov for å mudre. Formålet med å fylle ut er å etablere en solid konstruksjon med kaia i rett høyde og avstand fra land. Utfyllingen skal bestå av steinplastring og motfylling. Deler av utfyllingen skal være permanent og deler av utfyllingen skal

stabilisere under arbeidene. Når kaia er etablert må deler av støttefyllingen fjernes for å oppnå tilstrekkelig seilingsdyp. Tiltakshaver har beskrevet bruk av siltgardin under arbeidene.

Sediment i tiltaksområdet er prøvetatt i fire stasjoner, totalt 6 prøver. Overflatesedimentet (0-10 cm) er forurenset med konsentrasjoner tilsvarende tilstandsklasse IV (dårlig) og dypere sedimentprøver (inntil 28 cm) er forurenset med konsentrasjon inntil tilstandsklasse V (svært dårlig), jf. klassifiseringssystemet for sediment («Veileder 02:2018: Klassifisering av miljøtilstand i vann»).

Uttalelser fra andre instanser

Skien kommune godkjente det omsøkte tiltaket etter plan- og bygningsloven 08.12.2020.

Norsk Maritimt museum har gjennomført registrering i tiltaksområdet, og det ble ikke påvist fredede kulturminner.

Forhåndsvarsling og offentlig høring

Søknaden ble forhåndsvarslet til sakens parter og andre berørte, samt annonsert i Telemarksavisa og Varden og lagt ut til offentlig høring på Statsforvalterens nettsider, jf. §§ 36-6 til 36-8 i forurensningsforskriften. Høringsfristen var 30.10.2020.

Vi mottok to uttalelser, fra Fiskeridirektoratet region Sør og Kystverket region Sørøst.

Fiskeridirektoratet hadde ingen merknader til søknaden.

Kystverket hadde ingen merknader til søknaden etter forurensningslovet. Kystverket gjør oppmerksom på at tiltaket er søknadspliktig etter havne og farvannsloven § 14. Ettersom tiltaket skal gjennomføres i farledsareal, er det Kystverket som skal behandle en eventuell søknad etter havne- og farvannsloven jf. lovens § 14 andre ledd.

Lovgrunnlag

Mudring er forbudt etter forurensningsforskriften kapittel 22 *Mudring og dumping i sjø og vassdrag* § 22-3. Med hjemmel i § 22-6 har Statsforvalteren myndighet til å gi tillatelse til mudring hvis det søkes om det. Statsforvalteren er delegert myndighet for utfylling i sjø og vassdrag, når tiltaket skjer fra land og skip (Miljødirektoratet rundskriv T-3/12, 2012).

Med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16 kan forurensningsmyndigheten gi tillatelse med vilkår til virksomhet som kan medføre forurensning. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkår, skal det legges vekt på forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre. Kravene i vannforskriften §§ 4 - 6 og naturmangfoldloven kapittel 2 legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelse etter forurensningsloven.

Dette tiltaket faller også inn under forskrift om fysiske tiltak i vassdrag § 1, som sier at «*Uten tillatelse (...) er det forbudt å sette i verk: a) fysiske tiltak som medfører eller kan medføre fare for forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer (...)*». Statsforvalteren kan gi tillatelse til dette i vassdrag som fører anadrom laksefisk, jf. § 2.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og endringssøknad må foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

Statsforvalterens vurdering

Mudring medfører en forringelse av naturkvaliteten på stedet og Statsforvalteren har en generelt restriktiv holdning til å gi tillatelse til mudring. Det legges vekt på at eventuelle mudringstiltak skal være forsvarlig med hensyn på forurensningssituasjonen, biologisk mangfold og miljøet ellers.

Forurensning

Øvre sediment (0-10 cm) har konsentrasjoner av PAH-forbindelser i tilstandsklasse IV (dårlig), sink og TBT er i tilstandsklasse III (moderat). I det dypere sedimentet (hhv. 10 – 28 og 10 – 17 cm) er det målt konsentrasjoner av enkeltforbindelser av PAH i tilstandsklasse V (svært dårlig), og PCB7 i klasse IV (dårlig). I tillegg er kobber, kvikksølv, sink og TBT i konsentrasjoner tilsvarende tilstandsklasse III. Resultatene er vurdert i henhold til tilstandsklasser for sediment i Veileder 02:2018 og sedimentet betraktes som forurenset. Prøvene fra dypere sediment er mer forurenset enn overflateprøvene, og forurensningen er ikke avgrenset i dybden. Det stilles derfor krav om at alle muddermassene leveres til lovlig avfallsanlegg.

Mudring og utfylling som berører forurenset sediment gir fare for spredning av forurensete partikler. På bakgrunn av dette setter Statsforvalteren krav om bruk av velfungerende siltgardin.

Utfylling på forurenset sjøbunn vil kunne medføre utpressing og spredning av forurensning. Statsforvalteren setter derfor krav om at det dekkes til med finere masse før det fylles ut med sprengstein. Det er vår vurdering at tildekking dimensjonert for bunnsedimentet og utfyllingsmassene er nødvendig, for å redusere spredning ut av tiltaksområdet under arbeidene og utlekking fra bunnsediment etter utført tiltak.

Det søkes om å benytte sprengsteinmasser til utfyllingen. Det foreligger imidlertid ingen ytterligere beskrivelse av utfyllingsmassene. Sprengstein kan inneholde sprengstoffrester, plast (sprengtråd, fyllingsrør) (jf. vedlagt Faktaark M-1085 | 2018) og annet avfall. Dette kan vaskes ut i sjø ved utfylling og ved opptak av massene. Vi setter vilkår slik at risikoen for spredning av plastforurensning reduseres.

Dersom det benyttes finkornede masser i utfyllingen skal det være kontroll på at disse ikke inneholder uakseptable konsentrasjoner av metaller og organiske miljøgifter. Ettersom utfyllingen er av begrenset omfang anser Statsforvalteren at spredning av nitrogenforbindelser vil være begrenset til en eventuell kortvarig og lokal effekt.

Fjerning av den midlertidige støttefyllingen er å betrakte som mudring, jf. definisjonen i forurensningsforskriften §22-2. Tiltaket vil kunne føre til ytterligere oppvirling og spredning av forurenset sediment, og vi ser miljøbelastningen som usikkert. På denne bakgrunn setter vi vilkår om at fjerning av den midlertidige støttefyllingen må gjennomføres på en slik måte at forurensning fra bunnsedimentet ikke spres.

Massene som fjernes fra midlertidig støttefylling er næringsavfall som skal leveres til lovlig avfallsanlegg eller gjenvinnes, jf. forurensningsloven § 32. Ved gjenvinning må massene komme til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt. Dersom massene skal gjenvinnes eller brukes på annen måte må de være egnet til formålet og dokumenteres å ikke være forurenset. Denne dokumentasjonen sendes Statsforvalteren for vurdering, minimum to uker før oppstart av arbeidene.

Naturmangfoldloven

Det er ikke registrert viktige naturtyper i tiltaksområdet. Ca. 170 m nedstrøms tiltaksområdet er det registrert en strandeng og strandsump som er lokalt viktig (verdikode C, naturbase). Området er beskrevet som et viktig overvintringsområde for ender i Grenland. De sårbare artene bergand, dvergdykker og vannrikse er registrert i nærheten av tiltaksområdet. Tiltaket vil ikke berøre registrerte verneområder, gyteområder eller friluftsområder. Tiltaket forventes heller ikke å berøre rødlisteartene som er observert i området. Etter Statsforvalterens vurdering oppfyller kunnskapsgrunnlaget de krav som stilles i naturmangfoldloven § 8 for å kunne ta beslutning i saken.

Tiltaket vil kunne påvirke strandeng og strandsump nedstrøms tiltaksområdet gjennom nedslamming og spredning av forurensning. Statsforvalterens krav om bruk av velfungerende siltgardin vil i stor grad begrense denne effekten.

Når tiltaket gjennomføres etter vilkår i tillatelsen, forventes ikke økning i den totale belastningen på økosystemet, jf. naturmangfoldloven § 10. Statsforvalteren anser ikke tiltaket til å utgjøre en vesentlig fare for at forvaltningsmålene for naturtypene og artene som lever der ikke oppnås, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Etter Statsforvalterens vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om hvilke naturtyper som berøres av tiltaket, og tiltakets effekt på naturmangfoldet anses som svært begrenset. Førre- varprinsippet får dermed ikke anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 9.

Mudringen og utfylling må utføres på en mest mulig skånsom måte for å hindre spredning av forurenset sediment og nedslamming av nærliggende miljø. Statsforvalteren stiller krav om at tiltakshaver skal benytte siltgardin som omsøkt, jf. naturmangfoldloven §§ 12. Det skal også tas særlige hensyn til andre forhold som kan virke spredningsreducerende, herunder en vurdering av strøm og værforhold. Eventuelle kostnader må dekkes av tiltakshaver, jf. naturmangfoldloven § 11.

Lov om laksefisk og innlandsfisk

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag er hjemlet i lakse- og innlandsfiskloven, og skal sørge for at det ikke skjer skade på fisk og andre ferskvannsarter. Skiensvassdraget er et av de viktigste laksevassdragene i landet, og har også forekomst av flere sårbare ferskvannsarter slik som ål og elvemusling. Tiltaksområdet ligger nedstrøms de viktige funksjonsområdene for anadrom fisk og ål, og Skienselva mellom Skien og utløpet er å anse som en transportvei. Likevel har elva her en viss funksjon som leveområde, spesielt for ungfisk av sjørret.

Ved bruk av siltgardin under gjennomføringen, reduseres spredning av oppvirkede masser som kan ha lokale negative effekter på fisk. Hensynet til oppvandrende laks og sjørret ivaretas av tidsbegrensingen (15. september - 15. mai), da en antar at all fisk har vandret opp forbi tiltaksområdet innen 15. september. Utvandringen av ungfisk (smolt) av laks og sjørret foregår erfaringsvis i perioden 15. mai til 15. juni, men vi anser ikke tiltaket for å komme i konflikt med utvandrende smolt.

Vannforskriften

Tiltaksområdet er del av vannforekomsten «Skienselva Klosterfoss – Frierfjorden» (vannforekomst ID 016-3203-R) som ligger i vannområde Skien – Grenlandsfjordene. Vannforekomsten er kategorisert som svært stor, kalkfattig og klar med vanntypekode RSL5211 (nasjonal vanntype R105).

Vannforekomsten er en sterkt modifisert vannforekomst som følge av dammer, barrierer og sluser

for vannkraftproduksjon. Det økologiske potensialet i vannforekomsten er moderat og kjemisk tilstand er dårlig. Vannforekomsten har risiko for ikke å oppnå miljømålet om godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand.

Statsforvalteren ser det ikke som sannsynlig at tiltaket vil forringe vannforekomsten eller hindre arbeidet for å nå områdets miljømål i vesentlig grad, jf. vannforskriften § 4, såfremt det gjennomføres i henhold til tillatelsens vilkår.

Konklusjon

Tiltaket anses ikke å forringe vannforekomsten i vesentlig grad og sannsynligheten for negativ påvirkning på naturmangfoldet vurderes som liten. Utfylling og mudring er nødvendig for å etablere kai med samfunnsnytte. Statsforvalteren vurderer fordelene tiltakshaver og samfunnet får til å være større enn ulempene tiltaket fører til for naturmiljøet, og gir tillatelse til den omsøkte mudringen og utfyllingen.

Vedtak om gebyr

Statsforvalterens behandling av søknader om utslippstillatelse er omfattet av en gebyrordning. Gebyrsats fastsettes avhengig av ressursforbruk ved arbeidet med tillatelsen. Tiltakshaver skal betale et gebyr på kr. 66 600,- for Statsforvalterens behandling av søknaden (gebyrsats 5 i 2020), jf. forskrift om begrensning av forurensning av 01.06.04, § 39-4. Faktura ettersendes fra Miljødirektoratet.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse og gebyrsats kan påklages Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra underretningen om vedtaket er kommet frem. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den/de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes og skal sendes Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Det gis ikke oppsettende virkning på en eventuell klage på gebyrsats. Gebyret må derfor betales, og dersom det gis medhold i klagen, vil restbeløpet tilbakebetales.

Med hilsen

Siv Hege Wang Grøvo (e.f.)
fagsjef

Pernille Bechmann
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse med vilkår - Skien - 74/211 - Borgestad næringspark - mudring og utfylling
- 2 Faktaark M-1085 | 2018 - Problemer med plast ved utfylling av sprengstein i sjø

Kopi til:

Naturvernforbundet i Telemark
Fiskeridirektoratet - region sør

Postboks 185 Sentrum

5804 BERGEN

NATURVERNFORBUNDET I TELEMARK	Fogtegata 19	3936	PORSGRUNN
NORGES JEGER OG FISKERFORBUND AVD TELEMARK Statens Naturoppsyn Skjærgårdstjenesten, driftsenhet Porsgrunn	Bøgata 8	3800	BØ I TELEMARK
Statnett v. Ola Åbotnes	Postboks 4904 Nydalen	0423	OSLO
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV I TELEMARK	Postboks 3089	3707	SKIEN
SKIEN KOMMUNE	Postboks 158 Sentrum	3701	SKIEN
NORSK ORNITOLOGISK FORENING AVD TELEMARK	Gamle Siljanveg 26	3719	SKIEN